

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 1Sfk/25/2021
Identifikačné číslo spisu: 1021200016
Dátum vydania rozhodnutia: 28. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1021200016.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Miestna akčná skupina HORNÁD - SLANSKÉ VRCHY, o. z. so sídlom Jarmočná 118/4, 044 11 Ždaňa, IČO: 42 109 574, právne zastúpený: Sýkorová - advokátska kancelária, s. r. o. so sídlom Murgašova 3, 040 01, Košice, IČO: 50 550 837, proti žalovanému: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti Oznámenia žalovaného o pozastavení poskytovania nenávratného finančného prostriedku č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 06. 11. 2020, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 302051N450Z001 zo dňa 08. 11. 2019, Správy o zistenej nezrovnalosti č. 302IP190079001 zo dňa 08. 11. 2019, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov - výzva, č. z.: P 50801/2019, č. s.: 329/2019-961 zo dňa 11. 11. 2019 a Správy z kontroly zo dňa 15. 10. 2019, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/3/2021-263, 5S/21-24/2021 zo dňa 27. apríla 2021, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/3/2021-263, 5S/21-24/2021 zo dňa 27. apríla 2021 bod I. v napadnutej časti, ktorým bola odmietnutá žaloba o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 6. novembra 2020 vedená pod sp. zn. 5S 3/2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e .

III. Vo zvyšnej časti kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

IV. Žalobcovi vo vzťahu k výroku III. n e p r i z n á v a v o č i ž a l o v a n é m u n á r o k n a n á h r a d u t r o v k o n a n i a .

O d ō v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č. k. 5S/3/2021-263, 5S/21-24/2021 zo dňa 27. apríla 2021 odmietol 1. žalobu o preskúmanie oznámenia žalovaného č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 06. 11. 2020 vedenú pod sp. zn. 5S 3/2021, 2. žalobu o preskúmanie opatrenia

Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky - Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 302051N450Z001 zo dňa 08. 11. 2019 vedenú pod sp. zn. 5S 21/2021, 3. žalobu o preskúmanie opatrenia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky - Správu o zistenej nezrovnalosti č. 302IP190079001 zo dňa 08. 11. 2019 vedenú pod sp. zn. 5S 22/2021, 4. žalobu o preskúmanie opatrenia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky - Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov - Výzva, č. z.: P 50801/2019, č. s.: 329/2019-961 zo dňa 11. 11. 2019 vedenú pod sp. zn. 5S 23/2021 a 5. žalobu o preskúmanie opatrenia Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky - Správa z kontroly zo dňa 15. 11. 2019 vedenú pod sp. zn. 5S 24/2021. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Podľa názoru krajského súdu uvedeného v odôvodnení uznesenia, kľúčovou otázkou je otázka prípustnosti preskúmateľnosti oznámenia žalovaného o pozastavení poskytovania nenávratného finančného prostriedku č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 06. 11. 2020, ktorým žalovaný oznámil žalobcovi, že mu pozastavuje poskytovanie nenávratného finančného príspevku vrátane všetkých procesov s tým súvisiacich, až do odstránenia (úhrady) nezrovnalosti s kódom 302IP190079 vo výške 10.035,95 eur. Zároveň žalobcu vyzval na odstránenie nezrovnalosti.

3. V odôvodnení svojho uznesenia poukázal na princíp negatívnej enumerácie ovládajúci správne súdnictvo. Podľa jeho názoru pri posudzovaní prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je správny súd povinný skúmať, či sa žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie nedotýka základných ľudských práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách. V takých prípadoch totiž vylúčenie súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu nemožno uplatniť. O takýto prípad sa však v prejednávanej veci nejedná.

4. Ďalej krajský súd uviedol, že oznámenie žalovaného o pozastavení poskytovania nenávratného finančného prostriedku č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 06. 11. 2020 je len podkladovým, predbežným opatrením, na ktoré môžu nadväzovať ďalšie úkony žalovaného. Nejedná sa o rozhodnutie, resp. opatrenie vo veci samej, ktorým by sa zakladali povinnosti alebo menili alebo deklarovali práva, prípadne ktoré by sa dotýkalo práv žalobcu. Predmetné oznámenie nebolo vydané ani v administratívnom konaní v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S. s. p.“), pretože vychádza z ustanovení Všeobecných zmluvných podmienok k Zmluve o poskytovaní nenávratného finančného prostriedku č. IROP-Z-302051N450-511-23 v znení jej Dodatku č. 1, ktoré sa žalobca aj žalovaný dobrovoľne zaviazali dodržiavať a nemá charakter individuálneho správneho aktu. Správny súd preto dospel k záveru, že žalobu o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 06. 11. 2020 vedenú pod sp. zn. 5S 3/2021 je potrebné podľa § 98 ods.1 písm. g) v spojení s § 7 písm. c) S. s. p. odmietnuť.

5. Správny súd poukázal na to, že si pripojil v uvedenej právnej veci právoplatné uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/243/2019-207, 2S/19-21/2020 zo dňa 11. 03. 2020, z obsahu ktorého vyplynulo, že účastníkmi tohto konania boli Miestna akčná skupina HORNÁD-SLANSKÉ VRCHY, o. z., so sídlom Jarmočná 118/4, 044 11 Ždaňa, IČO: 42 109 574 v pozícii žalobcu a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky ako právny predchodca žalovaného v pozícii žalovaného. Predmetom súdneho prieskumu boli opatrenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky 1. Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 302051N450Z001 zo dňa 08. 11. 2019, 2. Správa o zistenej nezrovnalosti č. 302IP190079001 zo dňa 08. 11. 2019, 3. Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov - výzva, č. z.: P 50801/2019, č. s.: 329/2019-961 zo dňa 11. 11. 2019 a 4. Správa z kontroly zo dňa 15. 10. 2019. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/243/2019-207, 2S/19-21/2020 zo dňa 11. 03. 2020 nadobudlo právoplatnosť 18. 03. 2020.

6. Je teda zrejme že preskúmanie zákonnosti opatrení Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky už bolo predmetom prieskumu preskúmania zákonnosti v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave.

7. V tejto súvislosti krajský súd dôvodil tým, že sa v uvedenej veci jedná o prekážku veci právoplatne rozhodnutej (res iudicatae), ktorá je neodstrániteľnou prekážkou konania, a preto súd musel žalobu vedenú pod sp. zn. 5S 21-24/2021 odmietnuť.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v ustanovení § 440 ods.1 písm. f), g), h) a i), v ktorej navrhol, aby kasačný súd uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Podľa jeho názoru neboli splnené podmienky pre odmietnutie žaloby v prejednávanej veci v zmysle § 98 ods.1 písm. g) S. s. p. Rozhodnutím o odmietnutí žaloby bez meritórneho prejednávania veci súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a svoje rozhodnutie založil na nesprávnom posúdení veci. Napadnuté uznesenie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, rozporné a nepreskúmateľné. Krajský súd svojím procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Uviedol, že Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 302051N450Z001 zo dňa 08. 11. 2019, Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov -výzva č. z.: P 50801/2019, č. s.: 329/2019-961 zo dňa 11. 11. 2019 a Správa o zistenej nezrovnalosti č. 302IP90079001 zo dňa 08. 11. 2019 ako podkladové akty, na základe ktorých bolo vydané Oznámenie o pozastavení poskytovania nenávratného finančného príspevku 06. 11. 2020, č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020/2020 zo dňa 06. 11. 2020, ktorým sa rozhodlo o pozastavení poskytovania NFP žalobcovi, sú nepochybne individuálnymi správnymi aktmi - rozhodnutiami, resp. opatreniami, ktoré sa bezprostredne dotýkajú a zasahujú do práv a právom chránených záujmov žalobcu.

11. Žalovaný navrhol kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. Podľa jeho názoru tvrdenia sťažovateľa vo všetkých častiach kasačnej sťažnosti sú účelové.

12. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, konajúci ako kasačný súd, po preskúmaní veci dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je z časti dôvodná, a preto uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/3/2021-263 5S/21-24/2021 zo dňa 27. apríla 2021 bod I. v napadnutej časti, ktorým bola odmietnutá žaloba o preskúmanie zákonnosti Oznámenia žalovaného o pozastavení poskytovania nenávratného finančného prostriedku č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 6.novembra 2020 vedená pod sp. zn. 5S 3/2021 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Vo zvyšku kasačnú sťažnosť zamietol.

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konštatuje, že s účinnosťou ku dňu 01. 10. 2020 sa právnym nástupcom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky ako Riadiaceho orgánu pre IROP stalo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

14. Podľa § 97 S. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

15. Podľa § 98 ods. 1 písm. a) S. s. p., správny súd uznesením odmietne žalobu, ak o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté.

16. V preskúmvanej veci je zrejmé, že Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2S/243/2019-207, 2S/19/2019, 2S/20/2019 a 2S/21/2019 zo dňa 11. 03. 2020 odmietol žalobu podľa § 98 ods.1 písm. g) S. s. p., ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 302051N450Z001 zo dňa 08. 11. 2019, správy o zistenej nezrovnalosti č. 302IP190079001 zo dňa 08. 11. 2019, žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov - výzva č. z.: P 50801/2019 zo dňa 11. 11. 2019 a správy z kontroly zo dňa 15. 10. 2019.

17. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Sžfk/69/2020 zo dňa 28. júna 2022 kasačnú sťažnosť voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/243/2019-207, 2S/19/2019, 2S/20/2019 a 2S/21/2019 zo dňa 11. 03. 2020 zamietol. Návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol. Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

18. Uvedené uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/243/2019-207, 2S/19/2019, 2S/20/2019, 2S/21/2017 zo dňa 11. 03. 2020 tak nadobudlo právoplatnosť.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uvádza, že jednou z podmienok konania, na ktorú súd musí v každom štádiu konania prihliadať, je podmienka veci právoplatne rozhodnutej, ktorá znamená, že správny súd nemôže opätovne konať o veci, ktorá bola predmetom konania a o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté (res iudicata).

20. Teda dôvodom odmietnutia žaloby podľa § 98 ods.1 písm. g) S. s. p. je, že o tej istej veci už bolo správnym súdom rozhodnuté.

21. Tak ako je to v danom prípade. Správne preto správny súd odmietol žaloby vo veci žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 302051N450Z001 zo dňa 08. 11. 2019, správy o zistenej nezrovnalosti č. 302IP190079001 zo dňa 08. 11. 2019, žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov - výzva, č. z.: P 50801/2019, č. s.: 329/2019-961 zo dňa 11. 11. 2019 a správa z kontroly zo dňa 15. 10. 2019.

22. Z uvedeného dôvodu Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v tejto časti kasačnú sťažnosť zamietol.

Podľa § 139 ods. 2 Správneho súdneho poriadku v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

23. Právo na spravodlivý proces zahŕňa právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na verejnosť konania a rozhodnutia, právo na rozhodnutie v primeranej lehote a právo na spravodlivé prejednanie veci, do ktorého, okrem iného, patrí aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými námietkami účastníkov, argumentácia, ktorá bola akceptovaná a mala rozhodujúci vplyv na výsledok sporu, musí byť zdôvodnená jasne a nepochybne, pričom zároveň musí súd zrozumiteľne ozrejmiť, z akého dôvodu na určité návrhy účastníkov neprihliadal, resp. ich hodnotil protikladne s argumentáciou účastníka konania.

24. Krajský súd pri odôvodňovaní napadnutého uznesenia nepostupoval v zmysle vyššie uvedených zákonných pravidiel. Kasačný súd musí konštatovať, že z odôvodnenia uznesenia nie je zrejmé, na základe akých konkrétnych skutkových okolností a dôkazov dospel krajský súd k svojmu záveru, a akým spôsobom na skutkový stav daný v prejednávanej veci aplikoval relevantné ustanovenia právnych predpisov.

25. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu, pokiaľ ide o jeho vlastnú argumentáciu, v nedostatočnej miere reflektuje na podstatné námietky uvádzané sťažovateľom v žalobe. Krajský súd nedostatočne ozrejmil vlastné úvahy pri právnom posúdení veci. Odôvodnenie uznesenia spôsobom, že len vyslovuje konečné závery o nedôvodnosti žalobných námietok sťažovateľa bez toho, aby ozrejmil aj proces uvažovania, ktorý týmto záverom predchádzal, nedáva priestor pre pochopenie, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Vzhľadom na to, že výroku uznesenia nekorešponduje

relevantné odôvodnenie reflektujúce vo svetle žalobných námietok na konkrétny skutkový a právny stav v prejednávanej veci, kasačný súd ani nemá možnosť posúdiť, či je rozhodnutie krajského súdu vo výroku vecne správne.

26. Nie je nevyhnutné, aby sa správny súd vysporiadal s každým jedným argumentom účastníkov konania, avšak z vlastného odôvodnenia uznesenia správneho súdu musí byť zrejmé, ktoré skutočnosti súd považoval za podstatné pre ustálenie skutkového stavu veci a akým spôsobom ich právne posúdil (teda ako zistený skutkový stav podriadil pod relevantnú právnu normu). Ak určité tvrdenia alebo návrhy účastníka konania súd neakceptuje, nie je v súlade s právom na spravodlivý proces sa k nim vôbec nevyjadriť alebo na ne reagovať tvrdením o ich neopodstatnenosti, ale je nutné zdôvodniť ich relevanciu pre prejednanú vec. Vlastná argumentácia správneho súdu musí poskytnúť komplexný a zrozumiteľný obraz o predmete konania a vo vzťahu k argumentácii účastníkov musí obsahovať jasné odpovede na otázky, ktoré sú predmetom sporu.

27. Krajský súd pre potreby prejednávanej veci nedostatočne vysvetlil svoje právne závery. Aj keď zdanlivo krajský súd na žalobné námietky reagoval, kvalitatívne nemožno vyslovené právne závery považovať za dostatočné pre naplnenie princípov spravodlivého procesu. Krajský súd zvolil spôsob argumentácie, keď na zásadné otázky týkajúce sa prejednávanej veci odpovedal odkazom na právnu úpravu, absolútne sa však vyhol priamej reakcii na konkrétne žalobné námietky vznesené pri každej takejto zásadnej otázke. Konkrétnosť žalobných námietok musí nájsť svoje adekvátne premietnutie do konkrétnosti argumentácie správneho súdu v odôvodnení jeho uznesenia.

28. Ako vyplýva z uvedeného, odôvodnenie napadnutého uznesenia nemožno považovať za presvedčivé, splňajúce požiadavky uvedené v ustanovení § 139 ods. 2 S. s. p. Svojím postupom krajský súd porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces, ktoré vychádza z čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, preto podľa § 462 ods. 1 S. s. p. uznesenie krajského súdu bod I. v napadnutej časti, ktorým bola žaloba odmietnutá vo veci preskúmania Oznámenia žalovaného o pozastavení poskytovania nenávratného finančného prostriedku č. z. 039707/2020, č. s. 010059/2020 zo dňa 06. 11. 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude vec opätovne prejednať v medziach podanej správnej žaloby a následne vo veci rozhodnúť, pričom krajský súd bude povinný svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť.

29. Kasačný súd dodáva, že zaoberať sa kasačnými námietkami týkajúcimi sa nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom bolo v tomto štádiu konania predčasné, a to najmä s poukazom na dôvod zrušenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým je jeho nepreskúmateľnosť.

30. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinky kasačnej sťažnosti zamietol, nakoľko vo veci bolo v časti zrušené uznesenie krajského súdu a taktiež pre absenciu jeho právnych následkov, z ktorých nemohla z dôvodov vyššie uvedených (nevymáhateľnosť správnych aktov) hroziť, resp. vzniknúť sťažovateľovi závažná ujma.

31. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne v zmysle § 467 ods. 3 S. s. p. správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí (§ 175 ods. 1 S. s. p.).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 147 ods.2 S. s. p. v spojení s § 139 ods. 4 S. s. p.).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

